

N:o 77.

Ank. till Riksd. kansli den 8 maj 1894, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af väckta förslag till ändringar i förordningen angående mantalspenningarnes utgörande den 24 april 1863. (I. A.)

1 och 2 §§ i kongl. förordningen den 24 april 1863 angående mantalspenningarnes utgörande äro af följande lydelse:

»§ 1.

Mantalspenningar utgöras med 40 öre för man och 20 öre för kvinna af hvar och en, som uppnått 18 års ålder; dock undantagas härifrån:

a) de, som åtnjuta fattigunderstöd, äfvensom de, hvilka, enligt vederbörande kommunalstyrelsens intyg, böra för fattigdom eller sjuklighet från denna afgift befrias;

b) gemenskapen vid arméns och flottans värfvade regementen och corpser; och

c) den egentliga lappallmogen, äfvensom, intill dess allmän författning om mantals- och skattskrifning inom rikets lappmarker kan varda utfärdad, öfriga inbyggare derstädes.

§ 2.

Angående handlandes, fabriks- och annan näringsidkares, äfvensom husbondes ansvarighet för mantalspenningar af de i deras tjänst eller arbete anstälde personer, jemte deras hustrur och barn, samt af landtbönder och torpare, gäller hvad derom i fråga om bevillningsutskylder är stadgadt.»

Under återopande af bifogadt utdrag af protokoll öfver finansärenden för den 30 november 1893 har Kongl. Maj:t i proposition (n:o 4) af samma dag, hvilken proposition blifvit till statsutskottets förberedande behandling hänvisad, föreslagit Riksdagen att besluta, att förenämnda §§ i förordningen angående mantalspenningarnes utgörande den 24 april 1863 skulle erhåla följande förändrade lydelse:

§ 1.

Mantalspenningar utgöras med 40 öre för man och 20 öre för kvinna af hvar och en, som uppnått 18 års ålder; dock undantagas härifrån:

- a) de som — — — — — befrias;
- b) gemenskapen — — — — — corpser; och
- c) den egentliga lappallmogen.

§ 2.

Angående husbondes eller arbetsgifvares ansvarighet för mantalspenningar af de hos honom anställda tjenare och arbetare gäller hvad derom särskildt är stadgadt.

Hvad först beträffar den föreslagna förändringen i § 1, så och då Riksdagen, med anledning af Kongl. Maj:ts i ämnet afgifna proposition, för sin del antagit förslag till ny förordning angående mantalsskrifning, enligt hvilket förslag rikets lappmarker, med några mindre väsentliga afvikelser, komme att i fråga om mantalsskrifning blifva likställda med öfriga delar af riket, synes det i denna § förekommande stadgande angående lappmarkerna böra, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, ur §:n utgå.

Vidkommande åter Kongl. Maj:ts förslag om förändrad lydelse af § 2 i förordningen angående mantalspenningarnes utgörande, är detta förslag föranledt af Kongl. Maj:ts till Riksdagen aflåtna proposition med förslag till särskilda föreskrifter rörande husbondes eller arbetsgifvares

ansvarighet för de hos honom anställda tjenares eller arbetares personliga utskylder; men då Kongl. Maj:ts sistnämnda förslag blifvit af Riksdagen afslaget, följer häraf, att ej heller det nu föreliggande bör af Riksdagen bifallas.

I sammanhang med omförmälda förslag om ändring i § 2 af förordningen den 24 april 1863 om mantalspenningarnes utgörande har utskottet till behandling förehaft en af herr A. Hedin inom Andra Kammaren väckt, till utskottet remitterad motion (n:o 168), deri hemstälts, att Riksdagen måtte för sin del besluta, att berörda § skulle upphävas.

Detta förslag, som föranledts deraf, att Riksdagen, såsom ofvan nämnts, afslagit Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående husbondes eller arbetsgifvares ansvarighet för tjenares och arbetares personliga utskylder, står i samband med ett af samme motionär väckt förslag om upphäfvande af 34 § i gällande legostadga af den 23 november 1833, deri föreskrifves, att husbonde skall ansvara för tjenstehjons personella utskylder, dock att de må å lönen afdragas, der ej annorlunda vid städjandet öfverenskommits.

Då emellertid sistnämnda förslag, deröfver lagutskottet afgifvit utlåtande, blifvit i enlighet med utskottets hemställan afslaget, torde giltig anledning saknas till att, på sätt motionären föreslagit, upphäfva 2 § i förordningen angående mantalspenningarnes utgörande.

Denna §, hvars affattning, såsom anknyttande sig till en i bevillningsförordningen den 17 maj 1861 intagen, men i den nu gällande bevillningsförordningen utesluten bestämmelse, är något oegentlig, synes visserligen med afseende härå erfordra en omarbetning; men då förslag i sådant syfte icke föreligger, saknar utskottet anledning att i detta hänseende afgifva vidare yttrande.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får utskottet hemställa:

1:o) att Riksdagen måtte besluta, att § 1 i förordningen angående mantalspenningarnes utgörande den 24 april 1863 skall erhålla följande förändrade lydelse:

§ 1.

Mantalspenningar utgöras med 40 öre för man och 20 öre för kvinna af hvar och en, som uppnått 18 års ålder; dock undantagas härifrån:

a) de, som — — — — — befrias;

b) gemenskapen — — — — — corpser; och

c) den egentliga lappallmogen;

2:o) att Kongl. Maj:ts förslag om förändrad lydelse af § 2 i förordningen angående mantalspennin-garnes utgörande den 24 april 1863 icke må af Riksdagen bifallas; och

3:o) att icke heller herr A. Hedins förenämnda motion må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 8 maj 1894.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.
